

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosci/244406,Uroczystosc-oznaczenia-mogily-sp-Jana-Tureckiego-Olszyny-tabliczka-grob-weterana.html>
27.06.2026, 08:57

[Następny](#)

[Powrót](#)

Uroczystość oznaczenia mogiły śp. Jana Tureckiego „Olszyny” tabliczką grób weterana w Choroszczycy - 24 czerwca 2026

W wydarzeniu wzięła udział rodzina Bohatera, Grzegorz Gabrian, zastępca Burmistrza Choroszczycy, pracownicy Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku oraz żołnierze 18. Białostockiego Pułku Rozpoznawczego, którzy wystawili posterunek honorowy przy grobie śp. Jana Tureckiego.

24.06.2026

Aby uhonorować męstwo, odwagę i żołnierskie oddanie Bohatera, Instytut Pamięci Narodowej sfinansował zdobienie nagrobka - mosiężny odlew Krzyża Narodowych Sił Zbrojnych, formacji podziemia niepodległościowego, do której należał. Upamiętnienie poświęcił ks. Rafał Arciszewski, proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Tryczówce.

Na zakończenie uroczystości rodzina weterana otrzymała oficjalne zaświadczenie o wpisie grobu do ewidencji prowadzonej przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

W chwili obecnej na cmentarzu w Choroszczycy znajduje się dziewiętnaście mogił wpisanych do ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski. Wszystkich mających wiedzę o miejscach spoczynku uczestników walk o niepodległość i granice Ojczyzny prosimy o kontakt z Instytutem Pamięci Narodowej.

***

Jan Turecki urodził się 24 czerwca 1922 r. w Choroszczycy. Był najstarszym z czwórki dzieci Wincentego i Albiny Tureckiej. Przed wybuchem II wojny światowej ukończył siedem klas szkoły powszechnej w Choroszczycy.

W 1937 r. weteran rozpoczął praktykę w Komunikacji Miejskiej w Białymstoku. W latach 1939-1941 (pod okupacją sowiecką) pracował w Szpitalu Psychiatrycznym w Choroszczycy. W okresie okupacji niemieckiej był monterem linii wysokiego napięcia. W 1944 r., po wycofaniu się Niemców z terenu obecnego województwa podlaskiego, wyjechał z Choroszczycy do Bielska Podlaskiego, gdzie pracował jako monter w elektrowni. Przerwał pracę w 1945 r. Wyjechał do rodzinnej miejscowości, by pomagać ojcu w gospodarstwie. Wrócił do Bielska Podlaskiego 1 lipca 1946 r.

Jan Turecki prowadził działalność niepodległościową od lutego 1943 r. Został zwerbowany przez Henryka Kudelskiego „Tadeja” do Narodowych Sił Zbrojnych. Zajmował się kolportażem prasy konspiracyjnej. Otrzymał przydomek „Olszyna”. Kontynuował działalność również po przejściu frontu. Brał udział w przynajmniej trzech spotkaniach konspiracyjnych. Pierwsze z nich miało miejsce 30 grudnia 1945 r. w jego rodzinnym domu, drugie zebranie odbyło się 14 stycznia 1946 r., z kolei trzecie w marcu 1946 r. Przechowywał broń dla oddziału dowodzonego przez Henryka Kudelskiego.

Weteran został zatrzymany 1 października 1946 r. o godz. 14.00 w swoim domu przy ul. 11

listopada 19 w Bielsku Podlaskim. W czasie rewizji w skrytce pod sufitem odnaleziono pistolet maszynowy systemu PPSz, 4 dyski amunicji oraz 150 naboji, 4 granaty, 3 zapalniki.

Po zatrzymaniu Jan Turecki był przetrzymywany w siedzibie Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Bielsku Podlaskim. Decyzję o tymczasowym aresztowaniu podpisano 10 października 1946 r. Akt oskarżenia sporządzono 12 listopada 1946 r.

Sprawę Jana Tureckiego rozpatrywał w trybie doraźnym Wojskowy Sąd Rejonowy w Białymstoku na sesji wyjazdowej w Bielsku Podlaskim. Rozprawa miała miejsce 20 listopada 1946 r. Miała charakter publiczny. Mogło w niej uczestniczyć około siedmiuset osób, w tym Starosta Powiatu Bielskiego. Na czele składu orzekającego stał mjr Mieczysław Ostapowicz, morderca sądowy, który w latach 1946-1952 wydał ponad dwieście wyroków śmierci. Jan Turecki został skazany w trybie doraźnym na karę śmierci, a także utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Do Bolesława Bieruta wpłynął szereg pism z prośbą o łaskę dla Jana Tureckiego. Ojciec pisał z prośbą o zwolnienie syna jeszcze przed rozprawą, pierwszy list został sporządzony 15 listopada 1946 r. Weteran skierował pismo w tej sprawie 22 listopada 1946 r. 23 listopada 1946 r. prośbę o łaskę dla syna wystosował Wincenty Turecki. Załączył do niej pismo podpisane przez 82 mieszkańców Choroszczy.

13 grudnia 1946 r. Bolesław Bierut zamienił karę śmierci na karę 15 lat więzienia. Jan Turecki odbywał karę w więzieniach w Białymstoku, Rawiczu, Strzelcach Opolskich, Wrocławiu oraz w ośrodku pracy w Jelczu-Laskowicach. 19 marca 1947 r., na mocy ustawy amnestyjnej wyrok Jana Tureckiego został skrócony do 10 lat więzienia. 2 lutego 1954 r. weteran został warunkowo zwolniony z więzienia. 30 sierpnia 1956 r. przywrócono mu prawa publiczne i obywatelskie. Pobyt w więzieniu skutkował utratą zdrowia przez weterana. W wyniku wypadku w czasie obsługi piły tarczowej stracił palec lewej ręki.

Jan Turecki dożył rehabilitacji. 15 marca 1994 r. Sąd Wojewódzki w Białymstoku unieważnił wyrok z 20 listopada 1946 r. 24 kwietnia 1996 r. przyznano mu odszkodowanie za poniesione krzywdy. Zmarł 13 kwietnia 2003 r. Decyzją prezesa Instytutu Pamięci Narodowej z dnia 8 kwietnia 2025 r. mogiła Jana Tureckiego została wpisana do ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski pod nr. 10438.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Białystok

Narodowe Siły Zbrojne

Grób Weterana